

ANILAR ÜZERİNE

Norman M. LOBSENZ

Geçenlerde, Pasifik'te bir gemi yolculuğuna çıkmayı tasarlayan bir arkadaşım görmeyi arzuladığı yerler hakkında bana sorular yöneltti. Oralara ait anılarım belleğimde pek açık olarak şekillenmedi. Fakat o yolculukta tuttuğum günlük-ani defterim kendisine yardımcı olabildi. Defterimi açtığım zaman, nereleri gezdiğim, neler yaptığım canlı olarak karşımdaydı. Arkadaşım için bütün gördüğümüz yerlerin haritasını yapabilecek durumdaydım, bu da beni tatilimi tekrar yaşama olarak ödüllendirecekti.

O tarihlerde, günlük anılarını tutan çok az kişiden biriydim. Olaylar çok çabuk geliyordu ve bunlar kaydedilmek için ya fazla karmaşık veya çok önemsizdi. Bir yolcuya günlük anılarını tutup-tutmadığını sorunca, bu işin gençler ve politikacılara ait olduğunu belirtti.

Jersey'li tanıdığım bir aile mutfaklarına oldukça büyük aylık takvimler asarlar. Hergün için ayrılmış bölmelere ailedeki her bireyin o gün yapacağı işler yazılmaktadır. 31 Aralık'ta bu takvim yaprakları kopartılınca o yıl içinde yapılan günlük işler ortaya çıkmış oluyor. Bu ailenin 19 yaşındaki kızları, takvim yapraklarına baktıkça; ana okulunda yaptıkları pikniği, ilk dansa gidişini, mezuniyet törenlerini, ilk işe başlayışını teker teker anımsamaktadır.

Eşimin 25 yıldır günlük anılarını tuttuğu bir not defteri vardır. Bu defterde özel toplantılara neler giydiğini, yemek yediğimiz lokantaların isimlerini, ilk çocuğumuzun doğumunda aldığı hediyeler gibi değişik anılarını yazmaktadır.

Diğer bir anı kaydetme şekli de mektuplardır. Eğer, yazdığımız bir mektubun bir kopyasını saklarsak bu ilerde bir anı değeri taşıyabilir. Bir tanıdığım, gezdiği yerlerden arkadaşlarına gönderdiği mektupların bir suretini de kendisinde saklamış, sonraları onları okudukça o anları tekrar yaşama olanağı bulmuştur.

Kaliforniya'da yaşlıca bir çift yaşantılarının bazı dönemlerine ait anılarını bütün ayrıntıları ile kaydetmişlerdir. Bunları okuyarak eski günlerini anımsamak ve torunlarına böyle yazılı anılar bırakmak onları mutlu kılmaktadır.

Teksa'slı bir taksi şoförü aklına gelen tüm fikirleri bir yere yazmakta, nedeni sorulunca da aylar sonra onları okuyup, neler düşündüğünü hatırlamaktan zevk duyduğunu belirtmektedir.

Bazen de ilerde hatıra olabilecek şeyleri saklamak önemlidir. Örneğin, çocukların küçükken çizmeye çalıştıkları resimler. Orta yaşlı bir anne, kızlarının küçük yaşlarda yaptıkları resimleri tavanarasında saklamıştır. Yıllar geçip kızları evlenince evini satmaya karar vermiş, bu arada da tavanarasında unuttuğu resimleri görünce kızlarının çocukluklarını tekrar yaşamıştır.

Hatıra saklamanın çeşitli şekilleri vardır. Örneğin; Genç bir çift ilerde hatırlamak istedikleri anlar için çiçek kurutmaktadırlar. Bir anne de kızının bütün çocukluk giysilerinden parçalar kesmiş, bunları saklamış ve kızı evlenince de bu parçacıklardan oluşan paketi kızına yollamıştır.

Çoğu aileler de fotoğraf ve filme çok önem verirler. Fakat bu fotoğrafları düzenli bir şekilde saklama, gruplandırma çok daha önemlidir. Bütün fotoğrafları bir albümde toplamaktansa onları çekildikleri zaman veya konularına göre sınıflayıp mini-albümlere yerleştirmek daha yerinde olur. O zaman bir gezide çekilenler bir mini-albüme diğer bir piknik anstantaneleri ise diğer bir mini-albümü oluşturur.

Kaset-teypler de son yıllarda en gözde olan anı kaydetme şekilleridir. Örneğin, üç oğlunu öğrenimleri için başka bir yere yollayan bir baba her oğluna ucuz, portatif bir kaset vermiş, böylece her zaman oğullarının seslerini duyabilme ve onlardan daha ayrıntılı haberler alabilme olanağı doğmuştur. Bugün, bu ailenin oğullarının üniversitedeki yıllarına ait "kaset-bant" koleksiyonu oluşmuş, böylece kuşaktan kuşağa kalabilecek güzel bir "yadigar" meydana gelmiştir.

Gerçekle, hatıra tutma sanatı kaybolmamış, sadece modern bir şekil almıştır. Hatıra her ne şekilde tutulursa tutulsun, önemli olan bir görev gibi yapılması değil, zevk vermesidir.

Geçenlerde eşime 13 - 19 yaşlarındaki çocuklarımızın ne kadar içlerine dönük, etraflarındaki dünya ile ilgisiz olduklarından şikâyet ederken bana gençliğinde tuttuğu anı defterini gösterdi. Anılar 1945 yılına yani eşimin gençlik yıllarına aitti.

7 Mayıs 1945: Matematik sınavından kaldım. Nancy yeni aldığı bisikletle övünüyor. Niye benim de bir bisikletim yok? Canım çok sıkılıyor, çok sıkılıyor, SIKILIYOR. Hiç önemli birşey olmuyor. NOT: Avrupa'da savaş sonuçlandı.

READER'S DIGEST'ten
Çeviren: Sevdâ ALTINÖRS